

Ääni kuuluviin: Euroopan keuhkosityöpään sairastuneiden ja heidän läheistensä tietämys ja päätöksenteko

· Tiivistelmä ·

Kuvaus ja menetelmät

Tämä raportti on kuvaileva tutkimusanalyysi, jossa tarkastellaan Euroopan keuhkosityöpään sairastuneiden ja heidän läheistensä tiedon, tietämyksen ja päätöksenteon osallisuuden tasoa. Tiedot kerättiin verkkokyselyn avulla 24.5.–7.7.2024. Kyselyyn vastasi 2 040 osallistujaa (1 432 keuhkosityöpään sairastunutta ja 608 läheistä) 34:stä WHO:n Euroopan alueen maasta.

Tulokset

Tietämys keuhkosityövästä

Ennen diagnoosia 55,3 % keuhkosityöpädiagnoosin saaneista ei tiennyt keuhkosityöpäriskistään (*vähän / ei lainkaan*). Vastaavasti 58,3 % läheisistä ei tiennyt läheisensä keuhkosityöpäriskistä.

Vaikka 82,8 % vastaajista tunnisti tupakoinnin riskitekijäksi, vain vähemmistö oli tietoinen muista riskitekijöistä, kuten altistumisesta radonille (17,1 %), säteilylle (21,5 %), asbestille (34,8 %) ja ympäristön saasteille (38,5 %).

Mahdollisista keuhkosityövän oireista ei juurikaan ollut tietoa ennen diagnoosia. Yhteensä 65,1 % viivytteli yhteydenottoa lääkäriin oireiden alettua. Neljä kymmenestä kertoi syyksi sen, että ei tunnistanut oireita keuhkosityöpään liittyviksi (46,5 %) tai ajatteli niiden liittyvän muihin sairauksiin (42,9 %).

Neljännes vastaajista myönsi, että tietämys keuhkosityövästä oli vähäistä (28,8 %), he eivät olleet tietoisia biomarkkereista (22,2 %) tai eivät täysin ymmärtäneet ennustetta (24,2 %).

Tiedonsaanti

Suurin osa vastaajista (89,2 %) piti tiedonsaantia hyvin tärkeänä. Silti 40,2 % vastaajista ei saanut riittävästi tietoa, ja 28,9 % kertoi, että ei täysin ymmärtänyt saamaansa tietoa. Suurimmiksi esteiksi mainittiin tiedon käsittelyn vaikeus (39,0 %), tiedon puute (32,9 %) sekä tiedon epäselvyys (32,5 %).

Vastaajien tunnistamat tiedontarpeet liittyivät useimmiten sivuvaikutuksiin (38,5 %) sekä psykologiseen neuvontaan (36,8 %).

Kolmannes vastaajista ei arvioinut hoitohenkilöstön kanssa käymäänsä kommunikaatiota positiivisesti ja mainitsi syyksi käyntiajan rajallisuuden (50,9 %) sekä huonot kommunikaatiotaidot (41,7 %). Yhdeksän kymmenestä etsi tietoa terveydenhuoltojärjestelmän ulkopuolelta, mutta joka neljäs ei joko löytänyt tietoa tai totesi tiedon virheelliseksi.

Yhteinen päätöksenteko

Lähes kaikki vastaajat ajattelivat, että heidän mielipiteensä tulisi ottaa huomioon päätöksentekoprosessissa (98,0 % potilaista ja 91,5 % läheisistä). Kuitenkin vain 49,3 % tunsivat osallistuneensa tähän prosessiin ja vain 55,9 % koki, että heidän mielipiteensä otettiin huomioon. Niinpä vain 59,5 % arvioi osallistumistaan päätöksentekoprosessiin positiivisesti.

Merkityksellisen päätöksentekoon osallistumisen suurimmiksi esteiksi nimettiin monimutkainen tieto (49,2 %) ja huono kommunikaatio hoitohenkilöstön kanssa (37,6 %). Hoidosta päätettäessä tärkein tekijä oli lääkärin suositus (76,9 %).

Mitä pitäisi tehdä?

- Lisätään tietoisuutta keuhkosityövästä ja varhaisesta toteamisesta sekä tuetaan riskien vähentämiseen tähtäviä hankkeita.
- Edistetään yhteistä päätöksentekoa, jotta elämänlaatu paranee.

Suomessa yhteistyössä:

SUOMEN
SYÖPÄPOTILAAT RY

Lue 9. LuCE-raportti kokonaisuudessaan:
www.lungcancereurope.eu

